

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an.
 Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 100 Lei pe an, 50 Lei pe jumătate de an, 25 Lei pe un pătrar de an. — Deosebire, foile nu se dau.
 Pentru străinătate: Iugoslavia, Cehoslovacia 200 Lei. — Pentru America, 200 Lei pe an, trimiși prin cec de bancă tot în Orăştie.

Redacția: Orăştie (Transilvania)

Foile pentru popor.

Director: Pr. IOAN MOȚA

Apare în fiecare Joi

Administrația în Orăştie (Transilvania)

Mersul racului.

— Spre mărirea guvernelor... —

Gazeta „Satu-Mare” din Sătmar, trăind într'un oraș de graniță, are, cum bine face, ochii îndreptați asupra dezvoltării neamului românesc în acel oraș, și în altele de felul lui. Căci toate orașele noastre de graniță, din hotarele nou alipite României, — sunt care de care mai înstrăinate și Români prin ele doar de sămânță. Sătmarul bunăoară (sau Satu Mare cum l-se aice azi), din peste 40 000 locuitori, de are vre-o 2000 de Români, ori nici atâtă.

Gazeta „Satu-Mare” arată cu drept cuvânt, că toată lumea se aștepta ca, după război, Românii să sporească în chip vădit, în toate orașele, și așa și în Satu-Mare. Care nu le e azi însă, mirarea, când văd, cel puțin în acel oraș, — tocmai dimpotrivă!

În Satu-Mare s'a dovedit, că la 1 Ianuarie 1925, erau cu 182 de Români mai puțini, ca la 1 Ian. 1924, — adică înainte cu un an.

Cel mai mulți din cei cari au plecat, sunt slujbași de tot felul și o parte întreprinzători, cari au venit aci cu bunul gând, de a spori și întâi neamul românesc în acest oraș de graniță, stup de străini.

Scăderea Românilor față de anul trecut „Satu-Mare” ni o tălcuie așa:

Au venit slujbași și camei de întreprindere din vechiul Regat, cu gândul de a se așeza aci. Dar au dat peste o scumpete și neputință de a trăi — cum nu se poate mai mare. Adăposturi nu și găsesc. Și azi sunt slujbași cari locuiesc cu familie cu copii, într'o singură odă (cameră), iar de cei dela Căile Ferate unii tot mai locuiesc — în câte un vagon.

De aceea sunt azi cu 182 de Români mai puțin în orașul Satu-Mare, decâtși erau înainte cu un an.

Și gazeta se întreabă cu drept cuvânt: Cum să poată rămânea aci slujbașii mijlocii și mărunți, că-ora, unora, guvernul le dă 80 Lei bani de cuartir pe lună?

Filind în acel județ lipsă mare de școli populare românești, statul a înființat multe, — ca să atâba în ele tot atâtă vetre de foc pentru a răspândi lumină națională, românească, în acele hotare prea înstrăinate. Și a trimis anul trecut un mare număr de învățători din vechiul Regat, în Sătmar. Dar abia a treia parte din cei trimiși au și rămas la postul lor, — ceilalți au plecat.

Gazeta a făcut o cercetare printre slujbașii români veniți de alu-

rea, cari se mai află în Sătmar, și a aflat, că 70 la sută din ei stau cu cererile gata în buzunar, ca să fie mutați de acolo.

„Spre mărirea stăpânilor românești, — care încă așa poartă grija ținuturilor dela hotarele țării...”

În loc să facă tot ce pot, ca slujbașii români, meseriașii români, întreprinzătorii români, comercianții români, să se simtă atrași de sprijinul cald pe care l găsesc din partea statului, a slujbelor de stat, a armatei, a tuturor ce și înțeleg rostul de Român, prin felul cum sprijinesc tot ce e românesc, — în loc de asta, și pe cei cari s'au dus de bunăvoie, îl lăsam să desnădăjduiască, și acele locuri, ghețoase pentru ei, cât mai repede să le părăsească...

Spre gloria voastră stăpâniri scurt văzătoare din București, — și mai ales spre gloria Prefectului de Sătmar... Căci dacă Prefectul — care e ochiul guvernului în acel loc, — ar fi la înălțimea chemării sale, astfel de vești triste nu le-am putea citi în foaia ce se tipărește sub nasul damisale... Dar trebuie că Prefectul nu cântă decât înălțirea... „partidului” a stăntului „partid”. — și dacă numărul membrilor partidului crește (prin intrarea în el a tuturor violenților streini, mai ales a jidanilor), apoi „patria” (partidului) e mântuită; neamul ardă și focul.

Vai de noi!

Unele — altele.

Patia h Român ortodox

După ce guvernul a pregătit planul de lege prin care să se ridice Metropolia de București la rangul de Patriarhat, — Sfântul Sinod al Bisericii ortodoxe s'a întrunit la București săptămâna trecută în ședință sărbătorească, ca să și spună întâi ei, ca instanță blâsăricească; cuvântul.

Membrul Sinodului cu toate glasiurile au hotărât înființarea Patriarhatului, — proclamând (vestind) ca cel dintâi Patriarh român ortodox pe Isăit Prea Sfinția Sa Metropolitul Primit Dr. Miron E. Cristea, care a spus că primește cu zmerenie această înălțare, nu ca o cinste făcută persoanei sale trecătoare, ci sfintei biserici neperitoare.

Ministrul de culte Alex. Lăpădatu a rostit vorbirea sărbătorească din partea guvernului țării,

promițând (făgăduind) tot sprijinul guvernului.

Toți arhierii de față au fericit pe Întâiul Patriarh român și i-au sărutat mâna.

Într'o a doua ședință, noul Patriarh a dăruit, întru amintirea acestei mari întâmplări, 300.000 Lei, ca să se zidească o Mănăstire de pomenire, în satul nașterii sale Toplița Română (partile Reginului, jud. Murăș-Turda, în Ardeal).

A arătat apoi, că una din cele mai apropiate ținte a conducerii bisericii, e, să ridice la București o Biserică Catedrală măreață, care să fie fala bisericilor din țară. Și altele, spre înălțarea stărilor sufletești și materiale a bisericii.

Bisericile orientale rusească și sârbească, își aveau de mai demult Patriarhii lor, — se împlinise vremea ca și România mărită, să și i aibă pe al său.

Ca Ardeleni ne privește lucrul și din alt punct de vedere: Întâiul Patriarh al României, e un Român ardelen, ridicat de copil de țăran din ținutul Reginului. Iar Ministrul de Culte (peste Biserici) care a rostit în Marele Sfat cuvântul în numele Statului Român pentru înălțarea Metropolitului Primit la Patriarh, e tot un Român Ardelen, dl. Alex. sandru Lăpădatu, fiu al fostului profesor la Brașov, poetul Lăpădatu.

Ce privește numirea ce l se cade, e a se ști, că Episcopii lor se zice: Prea Sfinția Sa, Metropolitilor: Întâi Prea Sfinția Sa, Patriarhului: Săcilitatea Sa.

Din alte țări.

În Iugoslavia au avut loc alegeri noi. Guvernul Passici dorea să înfrângă partidul croat alui Radici, care e pentru schimbarea formei de domnie în Sîrbia, — dar a ieșit cam slab din alegeri: are 162 scaune de deputat, cel croat 70 de scaune. Români au și ei 2 deputați față de 162 ai guvernului. De n'o mai putea strage unele partide din opoziție pe partea sa, guvernul Passici e slab. Așa că nădejde de pace în Regatul vecin, nu prea este. Croații nu se înțeleg deloc cu Sîrbii. O priclă de frunte a stărilor acest-ia primejd oase pentru unitatea Sîrbiei de azi, e și deosebirea de religie: Croștii sunt catolici, Sîrbii ortodocși.

Greșala repetată a „Universului”.

Nu e nimic mai dureros pentru un suflet mândru de Român, decât când vede, că oamenii ce ar putea să și țină fruntea sus, și-o țin, par'că din obișnuință, din fire moștenită, plectată umilită, fricoasă, în jos... Că cel sărac și năcăjit de norocul lui mașter, când îl înjură boerul, răspunde zimbîndu-i acela și zicând: Sărut mâna..., asta o înțelegi. E un nenorocit înfrânt de viață. Dar de multe ori și acel nenorocit, când vede că boerul a înjurat la fel și pe unul mai scuturat ca el, și că acela îl pleznește pe „măria-sa” cu vorbe la fel, dărz, mândru, bărbăteșel, — se bucură și cela, nevoiașul, și-și zice macar în taină: Bravo, bine i-o făcuși... Ce?, crede el, că toată lumea trebuie să tremure naintea lui?..

Aceste gânduri și pildurile ne au trecut acum a doua oară prin minte, cetind în „Universul” al doilea articol editorial scris pentru Evreii din țară, în legătură cu viitorul Cămin studențesc ce e vorba să se ridice la București din banii adunați de „Universul”, vre-o 4 milioane și jumătate.

Când suma colectei a ajuns la 4 milioane, dl. Stelian Popescu spunea cam următoarele:

„Aștept...” ca studenții acolo să se poarte ca fetele mari, să nu vadă nimic din viața de afară de zidurile școlii; — să nu și bată capul cu nimic în afară de cartea lor; acolo n'are loc nici o mișcare, nici națională, nici filosemită, nici anti-semită (potrivnică Jdanilor...) Pe celelalte le spun a numai ca să poată ajunge la asta..

În mirarea noastră ne am zis: Cîndat lucru. „Universul” e odunosit dela marea obște daruri pentru studenți. Cel mai mulți dintre dăruitorii, au dat ajutoarele lor tocmai ca un rasuns cu plăcere la mișcările vo nicșu naționale din timpul din urmă, (lumea le zice ori din nepricepere ori dusă în rătăcire de gazetele evrești, mișcări „antisemite”, pe când de fapt ele sunt mișcări de apărare națională); acele ajutoare au mers ca o premiare a acestei ținute bărbătești a studenților.

Cum vine acum directorul „Universului” să dicteze un fel de Regulament intern al viitorului Cămin, tocmai în deșul contrar sufletului dăruitorilor și a studenției naționale, de dragul căreia s'au făcut darurile?

Căci ce s'a întâmplat? Studențimea națională, ridicându-se contra umilirii neamului nostru în Universități din partea evreimii, a fost aruncată pe drumuri din Căminurile statului. Soarta ei, a ces-

te! studenții bune, a îndușat marele public ca să dea ajutoare pe colecta „Universului”, pentru zidirea unui Cămin, în care această studenție bună, dată afară din căminurile statului, să și așteadă postul!

Iar acum vine d. Stelian Popescu și, ca și cum ar face acel Cămin din al d sale, poruncește: Da, se va face, dar nu vor fi primiți decât băieții cari știu purta lacăt pe gură, acolo Doamne ferește să mai faceți „antisemitizm”...

De unde au pornit darurile, și la ce au ajuns a se folosi ele!

Mai adaugă, că pentru un plan mare, ca cel ce-l desfășură d. Stelian Popescu, patru-cinci milioane de Lei sunt cât pul pe o măsea. Acolo trebuiesc 50-60 ori o sută de milioane! Locul Căminului, mai scump ca tot Fondul adunat, îl dă orașul, iar celelalte zeci de milioane va trebui să se dea, după toate semnele, de către stat. Și atunci memoria originală a darurilor, cari voiau să ocrotească pe studenții cei mai buni, cari, tocmai pentru nea-tărănarea părerilor lor, nu au loc în căminurile statului, — s'a pierdut, bunul gând al dăruitorilor s'a îndeplinit pe dos!

Totuși atunci, la întâia ieșire de acest fel, a dlui Stelian Popescu, n'am zis nimic. Am avut doar durere de inimă câteva zile, apoi ne-am silit a uita greșala pe care o făcea „Universul”, și o uitam ca un semn de mulțumită pentru că, încolo, are și multe zile în cari, deși nu prea curajos, ci așa cu surdina, spune și lucruri bune, — pe cari însă repede le învâluie în o pleavă care să nu le lase să pară că sunt acolo grăunțe prea grele.

Repetarea greșelii.

Dar în numărul său de ieri, Mercuri 11 Februarie, „Universul” își repetă greșala într'un chip și mai jignitor pentru mândria românească. El a făcut anume de curând un nou apel (o nouă chemare) pentru dare de ajutoare la Fondul Căminului ce plănuiește. A cerut acum dela marile întreprinderi, dela Bănci. Și au răspuns căteva întreprinderi românești, dând câte 50 000, 10 000 Lei. Dar cele jidovești au răspuns dîr „Universului” prin gazeta oficială a „Ununii Evreilor Români”, că: „Nu! Băncile și întreprinderile lor, nu se simt datorare să dea nimic!” Că, zice gazeta jidanilor, acel Cămin, va fi al studenților români, care, uite, nu i sufăr pe jidani... Poate jidanii nici n'or fi primiți acolo...

La asta „Universul” trebuia să dea un singur răspuns: Nici nu ne-am gândit la voi! Nici n'am cerut nimic dela voi! Nici n'am fi primit banii voștri între al noștri!..

În loc de asta, în articolul de ieri, „Universul” numai nu se roagă de iertare cu palaria în mână de puternicii Jidanii, spunând că zău directorul său nu s'a gândit, Doamne ferește, ca viitorul Cămin să fie nu mai al Românilor, acel Cămin va fi pentru fiii întregului „popor român”, —

„...Și nici odată n'a spus (Universul) că membrii „Ununii Evreilor” n'ar fi făcut parte din poporul român...”

Cu alte cuvinte: Fiți pe pace, dragușilor, acolo și fiii voștri vor avea loc, căci și voi „faceți parte din poporul român.”

„In cuprinsul lucrării noastre, a spus-o Directo-

rul „Universului” (o scrie acum „Universul”) nu intră antisemitismul (ținuta potrivnică jidanilor)!..”

Și așa mai departe. Tot tonul și sufletul articolului, e o plecare de steag un fel de milogeală la adresa Jidovimii. Iertați-ne că cutezăm și noi un pic, că trăim și noi!..

El bine, afie dl director al „Universului”, că ținuta asta a dsale a jignit mii de inimi mândre românești, cari toate și-au spus părerea cu asprime asupra faptului.

Nu cere nime „Universului”, nici altor ziare românești, decât — să lăse pildă dela Jidanii! Acela sunt de o intransigență mândră (ținută neînduplecată) care le stă bine, — dar în fața acelei mândrii (anecdotă obrăznică) a lor, noi de ce luăm o ținută de cerșetori, cari și când sunt dați pe usă afară, se roagă umil de iertare, „bogdaproste”...

Să scuturăm odată de pe noi praful umilirii ce a rămas pe ciubotele noastre din tristul nostru trecut!

Ne lasă dl Stelian Popescu să înțelegem, că acel Cămin va fi și al Evreilor? Apoi mai bine să nu-l facă nici odată, ca să nu trebulască să rugăm pe Dumnezeu, să-l prăpădească înainte de a fi zidit!

Și ne dă să înțelegem, că acel Cămin va fi o temniță pentru suferințele tinerimii Universitare; că, folosindu-se de sărăcia tinerilor noștri, ei vor fi făcuți să poarte acolo lacăt pe gură și pe inimă, (lucru pe care Jidanii, amețiți de „succesele” lui Sokolow și Marmorosch-Blank, a lui Roller și alții, nu-l vor face, ci vor fi tot mai obraznici), apoi de doua ori să-l risipească Dumnezeu acel Cămin înainte de a se zidi!

Vremile de azi cer, dle Stelian Popescu, dela ziarele românești, altă ținută: apă curată în pahar! Ori cu noi, ori cu ei, — dar așa cu surdina pe gură, și cu colțul drept suflând cald spre Români, cu colțul stîng cald spre Jidani; la etaj cu Stelian Popescu, iar în pivniță cu Costantin Mille; cu ziarul din etaj cercând să placă Românilor, cu cel din pivniță jidanilor, — asta nu mai merge!

„Universul” a ajuns la starea materială, care să-i dea și nea-tărănarea morală, chiar cu primejdia de a perde ceva din comorile materiale, dar câștigând nestemate comori sufletești și dând apoi din ele și largului cerc de cetitori, — învățându-l a-și purta fruntea de Români cu mândrie sus, — nu cu zîmbet dulce (deși ne-sincer) și în dreapta și în stînga!

Dorim să vedem „Universul” cât mai curând în noua ținută, ca apoi să fie sincer și răsunător aplaudat dela o margine a țării la altă!

Dela Școala Sup. de Comerț din A.-Iulia.

— Rugăminte —

Toți acei părinți, cari au interes că la Școala Superioară de Comerț din Aiba-Iulia, în anul școlar viitor 1925/26 să se înființeze și clasa III-a sunt rugați cu stăruință să binevoiască a împărtăși această dorință Redacției gazetei: „Alba-Iulia”, în Aiba-Iulia, cât mai curând.

Aceasta ca să se vadă, cam de câți elevi s'ar putea ținea samă pe anul școlar viitor pentru această clasă, și să putem cere celor în drept înființarea ei.

Rugăm adrese depline, dela cei ce fac înștiințări, ca să li se poată scrie.

Glas din popor.

Voi studenții din România Care sunteți temelia, Pe voi o să se clădească Țara noastră Românească!

Ci voi sama să luati Ca cine vă faceți „frați”, Multe nații dintre noi Ne ar junghia ca pe oi, Ne-ar înjuga ca pe boi,

Da se 'ngală tare-amar, Că noi nu ni-s boi de car Da nici oi de junghiat, Având țară și 'mpărat, Ministri și senatori, Deputați, judecători,

Care să se străduiască, Țara să ni-o înflorească, Jidovii napoi pășască!

O, Brătianule, știi bine, Când ai dat mâna cu mine

Și am rugat pe Dumnezeu Să facă pe gândul meu, Ca să nu faci nici odată Blemă scumpului tău tată, Pune-i scăluș și trânteste Pe cel ce se „ocoșește” Și neamu-si desprețuește.

Că istorii din trecut Ne arată și mai mult Brătianu ce a făcut, În vremile de demult, Când a mers el la Berlin De ne a adus Domn român,

Care devadă ne a dat Că-i Român adevărat, Că pe toți ne-a adunat Într'un mare falnic stat.

Da unde-i Cogălniceanu Și Alexandru Lăpușeanu! Să 'nvie M. hai Viteazu El și ar întoarce obrazu Când vi-ar vedea judecata

Ce o faceți la Galata, Și-spoi lângă București La vestitiu „Văcărești” Pentru cauze românești Toți Români din trecut Altă dreptate-au făcut,

Când era ca legea lor S'o plece străinilor, Turcilor, Ungurilor.

Unde-i Brâncoveanu vest Și cu Horia-Cloșca nost? Ca pildă ne au arătat, Capul cum nu l'au plecat Păgăuului blăstămat?

Pentru asta ținem miate Stăpâniri de mai năinte, Dară astăzi și Români Fac la fel ca și străinii, Luptătorii ni i lovesc, Credința ni o umilesc...

Frunză verde de pe fân, Voi studenții de Român, Pe noi să vă răzumiți, Ori și cui nu vă lăsați, Mai ales nu vă lăsați La Jidanii blăstămați.

Că Jidanii în război Mergeau ca racii napoi, Acum ei mai sus ca noi? În războiul ce a trecut Nici un Jidan n'au văzut Să ajungă pân' la frunt;

Au făcut ce au făcut Și tot la umbră au sezut, Noi ne am luptat între-punte, Și-acum iară ei în frunte?

Române, nu te lăsa, Că și noi ți-om ajuta, Ne vom strânge, la strigare, Dela Nistru pân' la Mare, Și ne om pune la hotară Și om curăți astă țară! Când s'or deștepta Români, Dau la dracu cu străinii, Să trăiască studenț mea, Și să piară Jidovimea!

Solomon Domăneanță din Ohaba-mutnic (Bănat)

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank!

În o școală de stat, copiii români nu pot zice rugăciunile, pentru-că învățtoarea e jidancă...

D-le Redactor!

În comuna Borz (plasa Beluș în Bihor) din luna Dec. 1924, a afiă o domnișoară învățtoare la stat, trimisă acolo de Dl Inspector școlar din Oradea-mare. Locuitorii comunei sunt toți Români ortodoxi. La venirea învățtoarei ei s'au bucurat foarte mult, crezând că acum vor avea și ei cine să le dea învățături bune și să le crească copiii în dragostea de țară și de lege.

După ce a trecut o lună de zile de când e învățtoarea Adier la comuna Borz, părinții se plâng foarte mult că nu știu ce să facă căci învățtoarea lor e jidancă și copiii spun, că domnișoara învățtoare nu i lasă să zică rugăciunile noastre creștinești, cum se obișnuiește: înainte de începere și după terminarea lecțiilor.

Țăranii nu sunt mulțumiți de fel cu învățtoarea asta și sunt foarte supărați că ei sunt siliți să-și crească copiii așa fără nici o lege, — pentru-că s'a vârat în școala lor o fiică a lui Iuda.

Un Român măcășli

Aducem pe această cale lucrul la cunoștința Inspectorului Școlar din Oradea-Mare (crezând că n'o fi și d-sa Jidan, că de-o fi, păcat de ori-ce vorbă), și a Prefectului de Oradea (crezând că n'o fi prea mare pretin cu Jidanii, cum e năravul la domni așa mari...), — și-i rugăm să facă rânduială în comuna Borz

Iar fraților Români din Borz le dăm sfatul, să trimită și ei doi oameni și la Prefectul și la Inspectorul, să le arate durerea sufletească a poporului de acolo pe urma batjocurii ce s'a făcut cu ei, că li-s'au spurcat școala cu o dascălă jidancă. Să ceară înlăturarea ei numai de cât!

Dacă domnișii numiți nu li-ar face oamezilor dreptate, — îi sfătuim să și-o facă ei: să lea pe dascălă jidancă frumos de mână, să-l lege bujdălele în spate și s'o pot-tească să plece, ducând-o ei până la marginea satului, unde s'o lase să meargă unde-o duc doi ochi — poate la domnul Inspector care a trimis-o acolo, poate la Palestina — apoi să sfințească școala, să o stropească cu apă sfințită, ca după

o necurătenie ce s'a făcut cu ea, — și până n'or avea învățătoare creștină și Română, mai bine să țină lăcate pe ușa școlii!

Pentru „Casa Studenților”.

Am mai primit:

Din Vidra de sus dela d. inv. V. Chirca, 100 Lei, dăruiri de: N. Bancu s. not. 20 Lei, Aur. Bădău, pădurar 25 Lei, A. Gomboș, propr. 10 L., din Vidra de sus; — Ax. Tomuş, V. de Jos, 15 L., — G. Gligor inv. 10 L., Cornel Gaidău 10 L., și N. N. 10 Lei, din Ponorel; — de tot 100 Lei.

T. Danciu I. Ioan din Rapoltul mare, 20 Lei.

De tot azi: Lei 120.—

Din trecut: Lei 39.600.—

De tot la Libert. Lei 39.720.—

„Asociația Studenților Creștini” din Iași își avea până de curând locuința ei, cu cancelaria și și cărțile ei de socoteți, și până se tipărea ziarul „Unirea” al dlui prof. Cuza, Asociația dădea samă de banii ce i-a primit, prin numita gazetă. Când noi trimiteam sumele adunate la „Libertatea”, dădea samă de ele tot acolo. Acum ziarul dlui Cuza a fost oprit de valnicia guvernului, cancelaria „Asociației Studenților Creștini” a fost pusă sub sigiliu (preceți) și poliștii îi păzește intrarea, — spre bucuria nespusă a Jidanilor...

De acea dsoara studentă Elvira Ionescu, casiera Asociației, avind a mai da samă de unele sume primite dela oprirea ziarului „Unirea” încoace, de cări n'a putut da samă în public, — trimite la „Libertatea” darea de samă de mai jos, ca urmare a celor făcute prin „Unirea”. D-se face prin noi cunoscut, că a mai primit acolo, de-adreptul la caseria „Asociației”:

Colecta D-lui Teodorescu — 865 Lei., Dela Frația de Cruce din Focșani 150 lei., Dela dl. Măreș 150 lei., dela dl. Teodorescu Galați, 1000 lei., dela Familia Mircea, 400 lei., dela „Libertatea” încă 2000 lei., Colecta D-lui Cincora 1810 lei., Colecta Elevilor cl. IV-a Școala „Carmen Silva” 100 lei., Dora Stoica 100 lei., Colecta dlui Filip, 924 lei., Colecta elevilor: Românașii, a Arădaniilor, a Fraților Delibași și Chiriac 2155 lei., Col. Dărei Jamba 1000 L., Col. Seminaristului Cucu 300 L., Dela Dna N. N. din Orăștie, 1000 lei., dela Dl. Marvan din București 1164 lei.

Total Lei 13.218.

Total din urmă 134.406.

Total primit până la 2 Februarie ca ajutoare la „Asociație” 147.624.

„Asociația Studenților Creștini” din Iași duce vil mulțumiri atât acelor persoane care dăruiesc de adreptul la Caseria ei, ca și celor care îi trimit dările prin ziarul „Libertatea” din Orăștie — făcându-o să ajungă la sumele de lipsă pentru „Fondul de clădire al Casei Studențești”.

Orice daruri se pot adresa Domnișoarei Elvira Ionescu, studentă, Casiera „Asociației” Iași, — Str. Florilor, 20.

De ce în Tipografie străină?

Vedem în fiecare săptămână, uneori în fiecare zi, foi ce ne vin la Redacție, foi care sunt rodul trudei atâtor și atâtor capete Românești și se susțin din bănușii dați de atâta și atâta fili

buni ai neamului românesc, cari le abonează, — dar folosul material al trudei crerului românesc și al pușgei cetitorului român, — se scurge în punga atâtor și atâtor tipografi streini, — căci acele foi se tipăresc la streini și ajută traiu așezemintelor streine în orașele din mijlocul nostru.

Care e dorința înaltă și sfântă care arde, ca o candelă preacurată, în sufletul fiecărui Român azi? A-ceea, ca să ajungem a avea și noi, cu o zi mai curând, în această țară, or șe românști, — căci dela acelea, ca dela cuptoare de foc, se răvârsă în jur căldura sufletească, care dă fața ținutului, ba țării întregi.

Tipografiile românești, ținând în lucru muncitorii români, ajută și ele la sporirea măestrilor români, a familiilor de meseria și români, — ajută și ele la întărirea societății românești în acel oraș.

De ce dară vedem gazete românești tipărite la Tipografiile ungurești sau jidovești, acolo unde este și tipografie românească?

E tipografia românească prea mică și neîncăpătoare? Să-i ajutăm, — chiar prin munca ce-i dăm, — să se facă mare și cuprinzătoare!

E de alt „partid” politic? Doar n'a pus Dzeu așa de gros orbul găinii pe ochii noștri, ca și acesta să fie un cuvânt de a merge mai bine la o tipografie streină, și ca atare negreșit *ăuşmand țării și neamului nostru*, decât la cea românească, care chiar de-o fi de „alt partid”, dar *da pâne la lucrători români*, nu vrea pelrea neamului ori a țării, — cel mult se îmbulzește mai tare ca noi spre oala cu sarmale, — dar și acelea pe urmă tot în gură românească intră, nu în gâtul înveninat al dușmanului.

Foile ce se tipăresc în tipografiile streine, — să se gândească puțin la aceste întrebări, și să chibzuiască: oare n'a sosit timpul să le înțeleagă și ele și să se supună poruncii sfinte a vremii: *Românul la Români! fratele la frate!*

NOUȚĂȚI

Banii de hârtie de 1 și 2 Lei. Ministerul de Finanțe face cunoscut, că banii de hârtie de 1 și 2 Lei, se mai primesc numai încă în lunile Februarie și Martie, — iar dela 1 Aprilie încolo, își perd ori-ce preț, nu se mai primesc ulci la stat.

Oficiile de obște ale statului, primesc până atunci acești bani, adevă la caserile unde se primesc dări, apoi la casa gărilor (stațiilor).

Fiecare are dară vreme destulă a și duce banii mărunți de hârtie ce-l are, plătind cu ei dare, cum-părând la tren bilet, și altele.

— Cel cari cetesc foi și află despre asta, să vestească și pe frații lor neștilintori de carte, de pildă la biserică ori prin copiii de școală, dela școală.

Casa întâului Ministru I. C. Brătlanu a luat foc săptămâna trecută, dela un coș (horn) stricat. A ars tot coperișul din mijloc. Din pricina apei aruncate pe coperiș ca să-l stângă, s'a dărâmat plafonul (podul). Pagube de vre o 3 milioane.

Un malor și soția sa — morți înecați de gaz. Veniseră dela un bal dat la Cercul Militar din București și s'au culcat Sâmbăta trecută seara spre ziuă. Se vede că ordonanța a uitat robinetul (șurubul) dela gaz deschis, și gazul scurgându-se în dormitorul ofițerului, l'a înecat pe nesimțite și pe el și pe soția sa tineră. Dăminecă au fost găsiți morți.

Oprire.

Acesta e cel din urmă număr pe care îl mai primesc acei abonați, cari n'au trimis plata pentru foi pe 1925.

Acel cari vor vedea că numărul viitor și celalalt nu i mai merg, deși au trimis plata, — că dară e la mijloc o greșală, — sunt rugați a ne scrie acum îndată, nu a lăsa lucrul încurcat luni de zile. Să ne arate când și cât au trimis pe 1925? Să ne înalateze și Adeverința ce au primit-o dela poștă când au dat banii. Dacă cu un Mandat s'au trimis banii pentru mai mulți abonați, să ne arate pentru cari anume sunt banii din acea ricipisă.

Recipiasele (Adeverințele) de trimiterea banilor, e bine să le păstreze fiecare, ca, la întâmplare de greșală, să le aibă ca dovadă.

— La durere de stomac are efect minunat o bucățică de zahăr pe care am picurat câțiva picuri de „Spirt-Diana” veritabil. (278 II.)

Pentru abonați!

Câțiva abonați din a. trecut au venit și ne-au cerut acum, după trecerea anului, câte 10-15 ori și mai mulți numerii din „Foaia Interesantă” ori și din „Libertatea” din anul trecut, — că altfel le este știrbită colecția.

Afle acești cinstiți abonați, că reclamare de numerii neprimiți, putem împlini numai după apariția numărului timp de vre o lună de zile, cel mult două, — căci după aceea, numerii ce ne-au rămas, se gată. Cine cere atunci în proaspăt numărul neprimiți, îl capătă, — cine vine la sfârșitul anului cu zece de numerii, — nu-i primește, că nu avem de unde-i mai trimite. Doar „Foaia Interesantă” și o poate cum-păra de pe anul întreg, ca volum, cu 20 Lei. „Libertatea” n'o mai găsește nici ca volum, că nu adunăm.

PASTA SAU PRAF DE DINȚI CHLORODONT, EXTRACT DE APA DE GURĂ CHLORODONT.

(242) 5-20

Vrei să cunoști pe Manciu?

Compăra-ți „Calendarul Național” pe 1925 și acolo îl vezi și pe el și pe câțiva studenți, din cei bătuți de el!

Farmacia Vlad

din Orăștie, Piața Prințul Carol (lângă Liceul A. Vlaicu), condusă azi de proprietarul însuși, Virgil Vlad, — atrage luarea aminte a onoratului public din loc și jur asupra faptului, că s'a arangeat de nou, complet, fiind bogat înzestrată în afară de articli de farmacie (apotecă), și cu tot felul de pansamente (de legat), cu parfumerie, articli de gumă, săpunuri fine, etc.

(215) 8-32

Lumea — tot mai stricată? Scumpetea vieții de după război și — traiul fără muncă cu care s'a învățat multă lume în vremea războiului, — își arată urmările lor foarte rele. Asta se vede și din următoarea știre: Un deputat naționalist german, a ridicat în adunarea Deputaților, cuvânt împotriva uriașului negociu cu fete, ce se face azi în Germania, în deosebi în Schleswig. El a arătat, că în anul trecut, numai din provincia Schleswig, au fost duse peste 3500 de fete și femei tinere, pentru „casele de toleranță” (de stricăciune) din America, din Franța și din Balcani (o fi și România aci?).

Scumpetea vieții face pe feciori să nu cu-eze a se însura, femeile neînvățate cu lucrul, desnădăjduesc și o iau pe drumul perzării, vânzându-se ori-cui pentru bani.

Convocare.

În conformitate cu art. 41 din statutele „Astreii” convocăm on membri ai Despărțământului Orăștie la Adunarea Generală care se va ține Dăminecă în 22 Februarie a c. la ora 3 p. m., în localul Casine române din loc, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării; — 2. Revizuirea socotelilor; — 3. Stabilirea bugetului pe anul 1925. — 4. Luarea măsurilor necesare pentru baterea unei plăci comemorative pe casa unde s'a născut Aurel Vlaicu în Blinții; — 5. Propuneri; — 6. Abzicerea unor membri din comitet și complectarea Comitetului.

Orăștie, la 9 Februarie 1925.

A Demian V. Necșa
Directorul desp. Secretarul desp.

Măcelar de — oameni. În Minsterburg (Germania) a fost descoperit un măcelar care tăia carne de om. Tineri călători, mai ales meseriași ce umblă din oraș în oraș, îi primea ca în gazdă, îi omora și carnea lor o vindea lumii... Când l'au descoperit și era să-l aresteze, s'a măcelărit și pe sine.

Un profesor din Turin (Italia) avea 3 soții, cari nu știau una de alta. Una afând lucrul, l'a pocnit pe soțul său (azi de 70 de ani) cu un ciocan în cap. Doși la judecată, au fost pedepsiți amândoi cu închisoare, ea pentrucă l'a lovit cu ciocanul în cap, el pentrucă a înșelat-o spunând că e bărbatul numai a ei și mai avea două.

Producție Dr. King.

Dr. King, Fakir Indian, cunoscut deja publicului din Orăștie, dă Dăminecă în 15 Febr. o nouă ședință-reprezentăție de Mediumism și Fakirism, în sala dela „Central”. Prin „mădiul” său dna Molly ghi-cește gândurile ori-cui, își spune rudele și părinții de departe, De data asta va da un nou spectacol: „Moartea a parință”, și altele. Începutul la 9 sear. Prețurile din rândul trecut.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE, Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ioan Rob). — *Plombe. — Scoatere de dinți, fără durere. — Regulare de dinți. — Punere de danturi.* (194) 2 16

„Cuglereana”, institut de credit și economii, s. a. Cugir.

CONVOCARE

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Cuglereana” s. a. din Cugir, sunt convocați la a

XXIV-a adunare generală ordinară,

ce se va ține, *Duminecă în 1 Martie 1925, la ora 11 a. m.* în localul Institutului, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul Direcției și Inspecției despre gestiune.
3. Stabilitatea bilanțului, contului profit și pierdere pe anul 1924.
4. Distribuția profitului realizat.
5. Alegerea unui membru în Inspecție.
6. Eventuale propuneri și hotărâri.

Cugir, la 2 Februarie 1925.

(283) 1-1

Direcțiunea.

N B Domnii acționari sunt rugați a depune acțiunile sau plenipotențele la casieria Institutului cu 24 ore înainte de termenul adunării.

Active.	Contul Bilanț ru 31 Decembrie 1924.	Pasive.	
Casa în număr	4 629 99	Capital	50 000 —
Cambii de bancă	826 044 50	Fond de rezervă	29 535 09
Cambii cu acop. ipot.	46 598 50	cultural	1 727 56
Efecte	1 585 —	de penziuni	20 916
Depuneri proprii	50 000 —	Dividendă neridicată	6 968 50
Conturi curente	115 091 03	Depuneri spre fructificare	891 937 44
Obligațiuni	20 030	Depozite de casă	34 365 32
Anticipații	3 365 90	Posiți transitorii	19 062 50
Interese restante	10 587 66	Profit net	24 287 31
	1,059 912 88		1,059 912 88

Chelueli.	Contul Profit și Pierdere ru 31 Dec. 1924	Venituri.	
Interese de depuneri	60 589 44	Interese de efecte	1 250 —
10% darea inter. de dep.	6 058 95	obligat unii	192 85
Salare	13 928 —	cont curent	23 438 81
Spese curente	10 747 50	escont	82 658 59
Contribuțiuni	6 227 18	dep. proprii	564 80
Chirie	3 750 —	Provisiuni și alte venituri	17 268 23
Tantieme	160 —		
Profit net	24 287 31		
	125 748 38		125 748 38

Cugir, la 31 Decembrie 1924.

DIRECȚIUNEA:

Const Olariu ss, V Herlea ss, Aug. Berlan ss, Arif. Migia ss, I. Ștefănescu ss, președinte.

Vas Motoașcă ss, Avr. Oltean ss, I. Lupușu ss, G. Berlan ss, G. Lupușu ss, Revăzut și aliat în consonanță cu reg. strele.

INSPECȚIUNEA:

Simion Oltean ss, președ.

Augustin Micu ss

Publicație de licitație

Se arendează prin licitație publică, pășunatul de pe moară se fața „Săpcei” (din hotărârea comunei Cugir, jud. Hunedoara) de un teritoriu de 1400 jugăre, proprietatea „Obștei de cumpărare” Vinerea, pe termen de un an.

Condițiile de licitație se găsesc în localul „Obștei”.

Licitația se va ține în ziua de 8 Martie 1925 în localul primăriei Vinerea la orele 2 p. m.

Remus Herlea, N. Mihăilă, secretar. (287) 1-2 președ

De vânzare:

în Orăștie, str. M. Hai Viteazul (Drumul țării) 16 o casă cu grădina, la loc cu învâire bună în formații: str. G. Barițiu, 1. (288) 1-2

O Cotarcă bună, caperită cu țigă și 2 cocini, sunt de vânzare la: Zaharie Carica, Orăștie, str. A. Banea (Bis. nouă) 18

Casă de vânzare, stând din 2 camere, pivniță, fântână în curte, și o casă mai veche în curte, — șopron, grajd, în Orăștie, str. Lungă 19, — de vânzare din mână liberă. Informații în casă. (279) 1-2

De vânzare:

un gramofon cu 30 plăci, una casetă mare de flaut bas; un aparat calorifer pentru exterior; area reumatismului; una Evanghelie de lemn; 12 Minee legate cu piele: la Petru Iteș, compactor, Orăștie, str. Poșta. A se vedea ad. La întrebări nu răspund. (286) 1-2

Casă de vânzare, în strada M. Hai Viteazul (Casa Ordoșă, la nr. 25) zidită și bine împănită, acomodează atât pentru agronomi, cât și comercianți, cu zidiri economice pivniță și grădina frumoasă, cu preț moderat. A se informa la Dl. Dr. Sever Ordoșă, notar public, în Orăștie. (285) 1-2

De vânzare:

Patru garnituri dormitoare (foarte solide și bune); diferite mobile, tablouri, covoare, vase, diferite lucruri de casă, și o bundă în stare foarte bună.

Cel ce dor să cumpere, să se adreseze la: Ocolul Silvic Orăștie, str. Pricazului. (281) 1-3

Caut un scriitor

versat în redactarea cadastrului, pe lângă condiții cât se poate de favorabile. (282) 1-2 Notariul cercului: Zam.

Cooperativa „PLUGARUL” din Vințul de jos.

Domnii membri ai Cooperativei, sunt convocați la **Adunarea generală ordinară,**

ce se va ține *Duminecă în 15 Februarie 1925, ora 2 după masă,* în localul școlii primare de stat de Vințul de jos.

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă asupra Cooperativei.
2. Aprobarea bilanțului pe anul 1924.
3. Alegerea alor 3 membri ieșiți la sorti.
4. Alegerea alor 3 censori și 3 supleanți.
5. Descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea an. 1924.
6. Inscrierea de membri noi.
7. Eventuale propuneri.

(284) 1-1

Consiliul de Administrație.

Albine, 25 familii, Coșor de dame.

coșoare americane, sunt de vânzare pentru școli ori particulari. Pentru a evita orice corespondență neplăcută reflectații vor binevoi a veni la fața localului. (266) 2-2

Sever A. Pecurariu, Gelmar, pasta Orăștie, kalta Romos.

Vite de vie cu rădăcină, pomi altoiți și semințe pentru grădini.

Recomandăm on. Public, ca înainte de a face comanda, să se adreseze cu toate încrederea către casa noastră. La cerere, catalog gratis (223) 6-8

FRAȚII BUTA-IU, Pepinieră de vite altoite, pomi și semințe Ghioroc, jud. Arad.

Dai în țacei se primesc în pre-văile de tot felul de mărfuri în gros și detaliu, a scrisorului: (257) 2 8

PETRU BÂRSAN, comerciant, Bozovici j. Car.-Sev)

Coșor de dame.

În frizeria Wachel, Orăștie, str. Regală 5, se află și coșor pentru dame, *vopsit de păr, Manicură și Pedicură.* (280) 1-2

Târgul în Laslea-Mare.

În Comuna Laslea-Mare plasa Sighișoara, județul Târnava Mare, se va ține *târg de vite* în ziua de 15 Februarie iar în 18 Februarie *târg de marfă.*

Comuna este situată lângă drumul țării, 4 Km depărtare de gara Daneș, formează un centru pentru comunele din jur.

Laslea Mare, 12 Ianuarie 1925. (276) 2-2 Primăria comunală

Pastrai și alunele

se pot îndepărta prin folosirea creimei și săpunului „VIOLA”. Se cumpără la Farmacia Weiss Timișoara I. Piața Unirii Nr 23 (193) 10 25

ATENȚIUNE!

Cumpărați **renumta țigla „BOHN” de Jimboalea**

ce capătă în Orăștie numai la:

Reprezentanțe și depozitul fabricii: **Banca Ardeleană & Co.**

depozit de lemne de construcție, scânduri, țigle, Ciment și Treac.

Livrăm și cu vagonul la orice gară. (239) 10 6-

ALTOI DE VIIE AMERICANĂ

aplendia dezvoltate, cu rădăcini, soiurile cele mai distinsse, atât pentru struguri de masă (admirabil articol de vânzare) cât și soiuri de vin: rizling, mușcatel, etc., se găsesc de vânzare în pepiniera de vite de vie nobilă dela **DOMENIUL ROMÂNESC din Bobâlna**

(lângă ORĂȘTIE) proprietatea d. Dr. AUREL VLAD. Pentru primăvara are la îndemână jumătate m. l. on altor, soiuri alese.

Deși posesorul a popt și în anul de față pe stocurile scoli întregi de altor la Bobâlna, fiind foarte bine îngrijite, nu le a făcut nici o stricăciune. Atele sunt foarte frumoase și pline de viață.

La cerere, se trimite Catalogul cu prețuri și îndrumări practice! Adresați-Vă cu încredere deplină la:

„Domeniul din Bobâlna” al d. Dr. A. Vlad, Bobâlna, p. Orăștie (jud. Hunedoara).

NB Pentru vieri din Ardeal e îndeosebi cel mai potrivit izvor de cumpărat vite de vie, fiind vitele din pepinierele din Bobâlna, crescute și deprinse cu clima deluroasă ardelenască. La șes, firește, le merge cu atât mai bine. (211) 5-6